

DEKLARÁCIA K MODERNIZÁCII COLNEJ ÚNIE MEDZI TURECKOM A EURÓPSKOU ÚNIOU

V priebehu projektu „Colná únia pre malé a stredné podniky“ TURKONFED zrealizoval viacero aktivít vrátane okrúhlych stolov, študijných návštev a otváracieho podujatia, ktoré prispelo k výskumným výsledkom tohto projektu. Zainteresované strany a relevantní stakeholderi vrátane zástupcov malých a stredných podnikov a podnikateľských organizácií naďalej vyjadrujú svoj názor na túto tému prostredníctvom online platformy projektu.

TURKONFED požaduje modernizáciu Colnej únie medzi EÚ a Tureckom. Nasledujúce politické odporúčania zdôrazňujú niektoré kľúčové body pre podporu modernizácie Colnej únie s cieľom posilniť hospodárske riadenie Turecka a naďalej prispievať k blahobytu a integrácii oboch strán v meniacej sa globálnej ekonomike a dynamike obchodu 21. storočia. Všetky globálne faktory určujúce súčasné obchodné a hospodárske vzťahy si vyžadujú komplexnejšiu ekonomickú integráciu, ktorá odráža skôr realitu dneška, než len technickú aktualizáciu súčasnej Colnej únie medzi EÚ a Tureckom. Konkrétne, digitalizácia, politika v oblasti klímy a udržateľný rozvoj by sa mali považovať za kľúčové dimenzie modernizovanej Colnej únie EÚ – Turecko.

1) **Kapitola o malých a stredných podnikoch:**

Colná únia by mohla fungovať efektívnejšie, keby obsahovala samostatnú kapitolu o malých a stredných podnikoch, ktorá by zabezpečila uplatňovanie zásad „Think Small First“. Takéto snahy o modernizáciu môžu vhodne fungovať prispôbením sa potrebám moderných hospodárskych štruktúr ako elektronický obchod a digitalizácia. Modernizácia Colnej únie by mala byť podporená dodatočnými osobitnými finančnými nástrojmi, ktoré poslúžia potrebám malých a stredných podnikov a pomôžu im prekonať výzvy, ktoré by potenciálna modernizácia mohla priniesť.

2) **Efektívne arbitrážne mechanizmy:**

Asymetrie, ktoré vyplývajú z neúčasti Turecka na rozhodovacích procesoch EÚ ako krajiny mimo EÚ, ktorá je kandidátskou krajinou, spôsobujú odchýlky v regulačnom rámci a vedú okrem odklonenia obchodu aj k ďalším sporom. Je potrebné prispôbiť mechanizmy riešenia problémov osobitostiam vzťahov medzi EÚ a Tureckom, s cieľom zabezpečiť súdržné fungovanie Colnej únie. TURKONFED konkrétne odporúča, aby sa Turecko pravidelne zúčastňovalo príslušných výborov EÚ za účelom zlepšenia dvojstranného dialógu medzi stranami pri navrhovaní spoločnej obchodnej politiky. Riešenie by malo zaviesť účinný a apolitický mechanizmus urovnávania sporov.

3) **Priebežné monitorovanie obchodu a investícií:**

Modernizovaná Colná únia môže využiť svoj plný potenciál len ak pravidelne rieši existujúce prekážky obchodu a investícií, definuje štandardy a regulácie a rieši asymetrie v obchodných a investičných podmienkach. Požiadavka dodatočných dovozných certifikátov, ktoré nemajú korene v právnych základoch alebo vymáhateľnosti, môže skomplikovať obchod na oboch stranách.

4) **Implementácia Colnej únie:**

Implementácia a fungovanie Colnej únie ako aj rokovania o jej modernizácii si vyžadujú aktívnu účasť na oboch stranách. TURKONFED víta spätnú väzbu od subjektov občianskej spoločnosti,

podnikateľských združení a akademických inštitúcií, ktoré môžu poskytnúť potrebnú analýzu odvetví a podnikov a zároveň odzrkadľovať požiadavky záujmových skupín. Okrem toho môžu byť paralelné rokovania Turecka a EÚ s tretími krajinami užitočné v dohodách o voľnom obchode s tretími krajinami.

5) Zahrnutie sektoru služieb a sektoru poľnohospodárstva:

Sektor služieb hrá v rámci nedávnych obchodných dohôd čoraz dôležitejšiu úlohu. Preto by do modernizovanej Colnej únie mali byť zahrnuté aj služby a treba sa vyhnúť ich obmedzeniam, nakoľko bránia aj obchodu s tovarom, ako je to v prípade súčasnej implementácie Colnej únie. Odvetvia poľnohospodárstva, chovu dobytka a mliečnych výrobkov by sa mali zahrnúť do Colnej únie pod podmienkou prechodného obdobia podporovaného EÚ a súladu s normami EÚ.

6) Priame zahraničné investície:

Politiku priamych zahraničných investícií možno podporiť so zámerom zahrnúť prepojenia na miestnych dodávateľov a liberalizáciu zahraničných investícií v sektore služieb.

7) Liberalizácia vízového režimu:

TURKONFED a PAS tvrdia, že otázky súvisiace s vízami sú prekážkou voľného pohybu osôb, ktorý je predpokladom prosperujúcich podnikov v jednotnom hospodárskom priestore. Pre účinnú účasť malých a stredných podnikov v modernizovanej Colnej únii je potrebné prechodné zjednodušenie vízového režimu pre podniky, až kým sa nedosiahne komplexná liberalizácia vízového režimu pre Turecko. Toto by mohlo čiastočne znížiť aj administratívne zaťaženie štátnych zamestnancov.

8) Zahrnutie verejného obstarávania:

Do Colnej únie by mala byť zahrnutá kapitola o verejnom obstarávaní. Keby mali malé a stredné podniky na oboch stranách možnosť zúčastniť sa na otvorených vládnych tendroch, zvýšila by sa hospodárska súťaž v oblasti vládnych obstarávaní a vytvorili by sa nové obchodné príležitosti. Jasné a vynútiteľné pravidlá môžu zohrať pozitívnu úlohu.

9) Jednotné kontaktné miesta pre malé a stredné podniky:

Vytvorenie asistenčných pracovísk alebo jednotných kontaktných miest za účelom zabezpečiť, aby boli informácie o fungovaní Colnej únie komunikované malým a stredným podnikom stručne a presne. Toto môže pomôcť maximalizovať ich potenciál z hľadiska internacionalizácie.

10) Klíma, digitalizácia a udržateľný rozvoj:

Súčasná globálna dynamika vyvolala diskusiu o prepojení vzťahu medzi obchodom, klímou a sociálnymi aspektami. Digitalizácia, politika v oblasti klímy a udržateľný rozvoj by sa mali považovať za kľúčové dimenzie modernizovanej Colnej únie medzi EÚ a Tureckom.